॥ अर्ज्जुन उवाच ॥ शिखण्डी निधनं कृष्ण भीष्मस्य भविता ध्रुवं । दृष्ट्वैव हि सदा भीष्मः पाञ्चाल्यं विनिवर्त्तते ।
ते वयं प्रमुखे तस्य पुरस्कृत्य शिखण्डिनं । गाङ्गेयं पातयिष्याम उपायेनेति मे मतिः । ४९९०
अहमन्यान्महेष्वासान् वारयिष्यामि सायकैः । शिखण्ड्यपि युधां श्रेष्ठं भीष्ममेवाभियोधयेत् ।
श्रुतं हि कुरुमुख्यस्य नाहं हन्यां शिखण्डिनं । कन्या ह्येषा पुरा भूत्वा पुरुषः समपद्यत ।
इत्येवं निश्चयं कृत्वा पाण्डवाः सहमाधवाः । अनुमान्य महात्मानं प्रययुर्हृष्टमानसाः ।
इति श्रीमहाभारते भीष्मपर्व्वणि भीष्मवधपर्व्वणि नवमदिवसाहारोत्तरमन्त्रे अष्टाधिकशततोऽध्यायः ॥ १०८ ॥
॥ धृतराष्ट्र उवाच ॥ कथं शिखण्डी गाङ्गेयमभ्यवर्त्तत संयुगे । पाण्डवांश्च कथं भीष्मस्तन्ममाचक्ष्व सञ्जय ।
॥ सञ्जय उवाच ॥ ततस्ते पाण्डवाः सर्व्वे सूर्य्यस्योदयनं प्रति । ताड्यमानासु भेरीषु मृदङ्गेष्वानकेषु च । ४९९५
ध्मायत्सूदधिवर्गेषु जलजेषु समन्ततः । शिखण्डिनं पुरस्कृत्य निर्य्याताः पाण्डवा युधि ।
कृत्वा व्यूहं महाराज सर्व्वशत्रुनिवर्हणं । शिखण्डी सर्व्वसैन्यानामग्रआसीद्विशाम्पते ।
चक्ररक्षौ ततस्तस्य भीमसेनधनञ्जयौ । पृष्ठतो द्रौपदेयाश्च सौभद्रश्चैव वीर्य्यवान् ।
सात्यकिश्चेकितानश्च तेषां गोप्ता महारथः । धृष्टद्युम्नस्ततः पश्चात् पाञ्चाल्यैरभिरक्षितः ।
ततो युधिष्ठिरो राजा यमाभ्यां सहितः प्रभुः । प्रययौ सिंहनादेन नादयन् भरतर्षभ । ५००१०
विराटस्तु ततःपश्चात् स्वेन सैन्येन संवृतः । द्रुपदश्च महाबाहो ततः पश्चादुपाद्रवत् ।
कैकेया भ्रातरः पञ्च धृष्टकेतुश्च वीर्य्यवान् । जघनं पालयामासुः पाण्डुसैन्यस्य भारत ।
एवं व्यूह्य महासैन्यं पाण्डवास्तव वाहिनीं । अभ्यद्रवन्त सङ्ग्रामे त्यक्त्वा जीवितमात्मनः ।
तथैव कुरवो राजन् भीष्मं कृत्वा महारथं । अग्रतः सर्व्वसैन्यानां प्रययुः पाण्डवान् प्रति ।
पुत्रैस्तव दुराधर्षो रक्षितः सुमहाबलैः । ततो द्रोणो महेष्वासः पुत्रश्चास्य महाबलः । ५००५
भगदत्तस्ततः पश्चाद्गजानीकेन संवृतः । कृपश्च कृतवर्म्मा च भगदत्तमनुव्रतौ ।
काम्बोजराजो बलवान् ततः पश्चात् सुदक्षिणः । मागधश्च जयत्सेनः सौबलश्च बृहद्बलः ।
तथैवान्ये महेष्वासाः सुशर्म्मप्रमुखा नृपाः । जघनं पालयमासुस्तव सैन्यस्य भारत ।
दिवसे दिवसे प्राप्ते भीष्मः शान्तनवो युधि । आसुरानकरोद्व्यूहान् पैशाचानथ राक्षसान् ।
ततः प्रवृत्ते युद्धे तव तेषाञ्च भारत । अन्योऽन्यं निघ्नतां राजन् यमराष्ट्रविवर्द्धनं । ५०१०
अर्ज्जुनप्रमुखाः पार्थाः पुरस्कृत्य शिखण्डिनं । भीष्मं युद्धेऽभ्यवर्त्तन्त किरन्तो विविधान् शरान् ।
तत्र भारत भीमेन ताडितास्तावकाः शरैः । रुधिरौघपरिक्लिन्नाः परलोकं ययुस्तदा ।
नकुलः सहदेवश्च सात्यकिश्च महारथः । तव सैन्यं समासाद्य पीडयामासुरोजसा ।
ते बध्यमानाः समरे तावका भरतर्षभ । नाशक्नुवन् वारयितुं पाण्डवानां महद्बलं ।
ततस्तत्तावकं सैन्यं बध्यमानं समन्ततः । सुसम्प्राप्तं दश दिशः काल्यमानं महारथैः । ५०१५
त्रातारं नाध्यगच्छन्त तावका भरतर्षभ । बध्यमानाः शितैर्बाणैः पाण्डवैः सह सृञ्जयैः ।
॥ धृतराष्ट्र उवाच ॥ पीड्यमानं बलं दृष्ट्वा पार्थैर्भीष्मः पराक्रमी । यदकार्षीद्रणे क्रुद्धस्तन्ममाचक्ष्व सञ्जय ।